

स्थानिक स्वराज्य संस्थाच्या सार्वजनिक पाणी पुरवठा
आणि पथविपांची म.रा.वि.मंडळाची बीज बील
थकबाकी वसुलीबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

शासन निर्णय क्र.बीएलए-१००३/प्र.क्र.१२११/ऊर्जा-४

मंत्रालय, मुंबई ४०००३२,

दिनांक:-२४ जून, २००३.

बाबत:-नगर विकास विभागाने शासन परिपत्रक क्रमांक:संकिर्ण-१०/२००२/प्र.क्र.८६/नवि-२७,
दि.१४मे,२००३.

प्रस्तावना:-

राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून तसेच शासन अंगीकृत विविध उपक्रमांकडून सार्वजनिक दिवाळती, पाणी पुरवठा व इतर बाबींबाबत जनतेशी निगडित असलेल्या सेवा पुरविल्या जातात. त्यांचेकडून देण्यात येणा-या सेवांपोटी निर्माण झालेली बीज मंडळाची विद्युत देयके विहीत मदतीत मंडळास अदा न केल्यामुळे त्यांचेकडे मोठ्या प्रमाणावर बीजबिलाची थकबाकी वाढत चाललेली आहे. मोठ्या प्रमाणावरील मंडळाच्या बीज बीलाच्या थकबाकीमुळे मंडळास रोकड सुलभतेच्या प्रश्नाला सामोरे जावे लागत असून परिणामतः राज्यातील विद्युत पुरवठ्याची स्थिती चांगली राखण्यास मंडळ असमर्थ ठरत आहे. मंडळाची स्थानिक संस्थांकडील थकबाकी कमी करण्याच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्याचा निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

१. राज्यातील महानगरपालिका आणि नगरपालिका सार्वजनिक संस्था यांचेकडील पाणी पुरवठा आणि पथविपांची नियमित बीज देयके व थकबाकी भरण्यासंदर्भात नगर विकास विभागाने निर्गमित केलेल्या उक्त दि. १४मे, २००३ च्या परिपत्रकानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
२. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने (मजीप्रा) व-याचशा योजना स्थानिक संस्थांकडे विशेषत्वाने ग्रामपंचायतीकडे हस्तांतरीत करूनही पुर्वीच्या थकबाकीच्या कारणास्तव त्या योजनांची बीज जोडणी त्या त्या संस्थाच्या नावे झालेली नाही. त्यामुळे अशा योजनांचे बीज बिल मजीप्रा किंवा संबंधित संस्था यापैकी कोणीच भरीत नाहीत. अशा सर्व प्रकरणी म.रा.वि.मंडळाने त्या योजनांच्या बीज जोडण्या त्वरित संबंधित स्थानिक संस्थांच्या नावे कराव्यात. मजीप्राच्या नावे दर्शविलेल्या थकबाकीसंदर्भात मजीप्राने योजना हस्तांतरणापूर्वीची व हस्तांतरणानंतरची थकबाकीची रक्कम म.रा.वि.मंडळाच्या सहाय्याने वेगवेगळी करण्याची कार्यवाही करावी. ही कार्यवाही संबंधित

जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, यांचे मदतीने मजीप्राचे अधीक्षक अभियंता यांनी

रोट/एच-३५७(ए)(८००-६-०३)१

4121103GR1

ऑगस्ट, २००३ अखेरपर्यंत पूर्ण करावी. अशाच प्रकारची कार्यवाही मजिप्रा संबंधित अधिकृत अभियंता यांनी नागरी पाणी पुरवठा योजनांसंदर्भात, जेथे लागू असेल तेथे करावी. याप्रमाणे वीज बिल थकबाकीची विभागणी न झाल्यास ती रक्कम भरण्याची जबाबदारी मजिप्राची राहिल.

२.१ याप्रमाणे निश्चित केलेल्या थकबाकीचे सुलभ हप्ते निश्चित करण्यासाठी संबंधित स्थानिक संस्था किंवा मजिप्रा म.रा.वि.मंडळाकडे संपर्क साधतील. थकबाकीच्या हप्त्याची रक्कम म.रा.वि.मंडळाकडे अदा करण्यासंदर्भाने कुचराई झाली तर म.रा.वि. मंडळ अशा थकबाकीबाबत दर ३ महिन्यांनी संबंधित जिल्हापरिषद तसेच ग्राम विकास विभाग आणि पाणी पुरवठा विभाग यांच्याकडे संदर्भ करेल, जेणेकरून त्या स्थानिक संस्थेला द्यावयाच्या अनुदानातून वीज बिल थकबाकीच्या रकमेची कपात करता येईल. तदनंतरही वीजबिलाच्या रकमेचा भरणा विद्युत मंडळाकडे झाला नाही तर मंडळाकडून विद्युत पुरवठा खंडित करण्याची कारवाई करण्यात यावी. जिल्हापरिषदांच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी ग्रामपंचायतींची चालू वीज देयके भरण्याचे क्षमता तपासून त्यांना यासंदर्भाने आवश्यक ते दर वाढविणे, खर्चात कपात करणे, इ. उपाय योजण्याबाबत निर्देश द्यावेत, जेणेकरून वीज बिलाची देयके अदा करण्यास त्या सक्षम होतील.

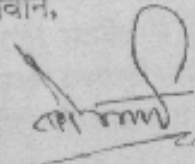
२.२ एकदा वीज बिलाच्या थकबाकीचा मेळ घालून त्यासंदर्भातील हप्ते निश्चित झाल्यावर महानगरपालिका/नगरपालिका/ ग्रामपंचायतीसारख्या स्थानिक संस्था त्यांची चालू वीज देयके तसेच थकबाकीचे हप्ते नियमितपणे भरण्याची काळजी घेतील. अन्यथा त्यांचा वीज पुरवठा म.रा.वि.मंडळाद्वारे खंडित केला जाईल जिल्हाधिकारी / जिल्हा पोलिस अधिकृत / विभागीय आयुक्त / जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी कायदा आणि सुव्यवस्थेचे कारण देऊन विद्युत पुरवठा खंडित न करण्याची कार्यवाही करण्याबाबत मंडळावर दबाव आणू नये. अशा प्रकारचे कोणतेही आदेश मंडळावर बंधनकारक असणार नाहीत. मंडळाने असे आदेश शासनाच्या निदर्शनास आणावे. अपवादात्मक परिस्थितीत विशेष बाब करावयाची झाल्यास विभागीय आयुक्त / जिल्हाधिकारी यांनी ऊर्जा विभागाचे आदेश घ्यावेत.

३. पथदिपांचे वीज बिल भरण्यासाठी ग्रामपंचायतीना १०० टक्के अनुदान देण्यात येते. सद्यस्थितीत ग्राम विकास विभागाकडून जिल्हापरिषदांमार्फत संबंधित ग्रामपंचायतीना हे अनुदान देण्यात येते. त्यामुळे ग्रामपंचायतीकडील पथदिपांची वीज बिल थकबाकी मंडळाकडे अदा झाली नाही तर अशा थकबाकीचा वर्षाच्या शेवटी मंडळाकडून शासनास येणे असलेल्या रकमेची मेळ घालून पुस्तकी समायोजनाने सदरची रक्कम मंडळास अदा करण्यात यावी. समायोजनानंतरही संपूर्ण थकबाकीची वसुली होत नसेल तर संबंधितांचा वीज पुरवठा म.रा.वि.मंडळाद्वारे खंडित करण्यात येईल.

६. शासनाच्या विविध कार्यालयांद्वारे मंडळास देय असणारी वीज देयकाची रक्कम संबंधित विभागाकडून थेट मंडळाकडे अदा करण्यासंदर्भात कार्यवाही करण्याचा प्रस्ताव या विभागाच्या विचाराधीन होता. तथापि अशा पध्दतीने क्षेत्रीय कार्यालयांची वीज बिले अदा करण्यात आली तर त्यांच्याकडून वीज वापर काटकसरीने न होता तो अनिर्वध होऊन वीज बिलाची रक्कम मोठ्या प्रमाणावर वाढण्याची शक्यता विचारात घेऊन मंडळाची वीज देयके नियमितपणे भरण्याची जबाबदारी संबंधित कार्यालय प्रमुखांवर सोपविण्यात येत आहे. कार्यालय प्रमुखानी उपलब्ध अनुदान प्राधान्याने वीज बिल भागविण्यासाठी वापरावे. यापूर्वीची म्हणजेच दि. ३१.३.२००३ पर्यंतची सुमारे ४२.१२ कोटी इतकी शासकीय कार्यालयांची वीज बिलाची थकबाकी, थकबाकीच्या रकमेचा मेळ शासनाच्या संबंधित विभाग व म.रा.वि.मंडळ यांनी घातल्यावर एकदाच सदर रक्कम मंडळास पुस्तकी समायोजनाने अदा करण्यात येईल.

६.१ रुग्णालय आणि अग्नीशमन केंद्र या अत्यावश्यक सेवा वगळून इतरांचा वीज पुरवठा थकबाकीस्तव खंडित करण्याची मुभा विहीत कार्यपध्दतीचे पालन केल्यावर मंडळास राहिल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(बी.बी.शर्मा)

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत:-

- सर्व अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव
- सर्व विभागीय आयुक्त/जिल्हाधिकारी/जिल्हा पोलिस अधिकांक
- सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
- मुख्याधिकारी, सर्व नगरपरिषदा
- अध्यक्ष, म.रा.वि.मंडळ, प्रकाशगड, वांद्रे (पूव), मुंबई ४०००५१
- सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, ४था मजला, एक्सप्रेस टावर्स, नरीमन पॉईंट, मुंबई.
- सहसचिव (पापु-३३) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.३
- उपसचिव, (पंरा-४) ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
- उपसचिव, (नवि-२७) नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.

महानगरपालिका/नगरपालिका यांनी महाराष्ट्र राज्य
विद्युत मंडळाची वीजेची देयके व थकवाकी
भरण्यासंबंधी.....

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन परिपत्रक, क्रमांक : संकीर्ण-१०/२००२/प्र.क्र.८६/नवि-२७

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२, दिनांक :- १४ मे, २००३

परिपत्रक

राज्यातील महानगरपालिका/नगरपालिका यांची रस्त्यावरील दिवे/पाणी पुरवठा यासाठी लागणा-या वीजेची थकवाकी अंदाजे रुपये ५४२ कोटी आहे. यासंदर्भात मुंबई उच्च न्यायालयामध्ये नागपूर खंडपीठ येथे दाखल केलेल्या जनहित याचिकेमध्ये सन्माननीय उच्च न्यायालयाने "ज्या महानगरपालिका, नगरपालिका किंवा सार्वजनिक संस्था वीज देयक नियमित भरणार नाहीत. अशांच्या विद्युत जोडण्या तोडण्यात याव्यात" असे निदेश दिले आहेत. वास्तविक ज्या नागरी संस्था पाणीपुरवठा किंवा दिवावत्तीसाठी वीजेचा वापर करतात त्यांनी वीज बिलांची रक्कम दरमहा नियमित भरलीच पाहिजे. जर एखाद्या महानगरपालिकेत/नगरपालिकेत वीजेची थकित बिले असतील तर त्यांनी महाराष्ट्र राज्य विद्युत महामंडळाकडून जिल्हाधिका-यांच्या मध्यस्थीने परतफेडीचे हप्ते ठरवून घ्यावेत व ठरविलेल्या हप्त्याप्रमाणे रकमेचा भरणा करावा. ज्या महानगरपालिका/नगरपालिका ठरविल्यानुसार हप्त्याची परतफेड करत नसतील तर जिल्हाधिका-यांनी त्या महानगरपालिका/नगरपालिकांना देण्यात येणा-या शासकीय अनुदानातून हप्त्यांच्या रकमा परस्पर महाराष्ट्र वीज मंडळाकडे भरणा कराव्यात.

याशिवाय महानगरपालिका/नगरपालिका यांनी दिवावत्ती इ. सुविधा पुरविण्यास अधिक खर्च करतात त्यांच्या या खर्चात काटकसर करावी व थकवाकीची रक्कम वाढणार नाही याची नोंद घ्यावी. प्रसंगवशात येथे असे नमूद करण्यात येते की, महानगरपालिका/नगरपालिका यांच्या उत्पन्नातील उरविक रक्कम सांविधिक देयके देण्यासाठी राखून ठेवावीत व मंडळास अदा करावी. अन्यथा, आयुक्त/मुख्याधिकारी यांना व्यक्तीशः जबाबदार धरण्यात येऊन कर्तव्यच्युती केल्याबद्दल शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नोंदाने.

(सुभाष लाल)

सचिव

प्रत,

आयुक्त, सर्व महानगरपालिका,
संचालक, नगरपालिका प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई
मुख्याधिकारी, सर्व नगरपरिषदा
नगर विकास विभाग (नवि-१४, २४, २७)